3. Y Sector Ysgolion

Datblygiadau yn y sector ysgolion

Bu'n flwyddyn weithgar yn y sector ysgolion. Yn sgil llunio cwricwlwm newydd cafwyd cyfleoedd i blannu ADCDF ledled y cwricwlwm gan gynyddu mynychder ac amlygrwydd. Rydym wedi dechrau'r dasg o gynyddu cydgysylltiad a rhan rhanddeiliaid yn natblygiadau ADCDF drwy gyfrwng y fforymau GCE a hefyd gyda chynrychiolwyr ADCDF newydd yr awdurdodau lleol.

Cynrychiolwyr ALlau (Cam gweithredu 2.1.6)

Mae'r Cyfarwyddwyr Addysg ym mhob awdurdod lleol wedi enwebu cynrychiolydd i weithredu fel sianel ar gyfer gwybodaeth am ADCDF yn eu hawdurdod lleol. Yn dilyn cyfarfod gyda rhai o'r cynrychiolwyr yn Ne Cymru mae cyfarfod cenedlaethol llawn wedi'i drefnu ar gyfer 11 Rhagfyr 2007. Bydd yr agenda yn gobeithio rhoi sylw i bontio arweinyddion strategol cenedlaethol gyda'r dulliau gweithredu amrywiol yn y rhanbarthau. Bydd y grŵp hwn yn holl bwysig i sefydlu gwell cysylltiadau rhwng datblygiadau pellach mewn ADCDF ac anghenion athrawon.

Galluogi Cymorth Effeithiol (GCE) (Cam gweithredu 3.4.1)

Mae GCE wedi datblygu ac mae ganddo bellach 10 fforwm ledled Cymru. Mae GCE wedi parhau i sicrhau bod datblygiadau mewn ADCDF yn mynd drwy'r fforymau GCE a bod y fforymau yn cyfrannu at yr adnoddau sy'n datblygu megis y ddogfen dealltwriaeth gyffredin. Mae'r Hyrwyddwr ADCDF yn rhan o'r trafodaethau am gam nesaf GCE (2009 a'r tu hwnt) a bydd y cydweithio agos rhwng y cydgysylltydd GCE a'r Hyrwyddwr ADCDF yn parhau.

Cwricwlwm Cenedlaethol (Cam gweithredu 3.2.3)

Cynhaliwyd ymgynghoriad ar y cwricwlwm cenedlaethol yn ystod Ionawr - Mawrth 2007. Anfonodd y panel ADCDF ymateb ffurfiol a llwyddodd hefyd i fod yn gysylltiedig â datblygiadau'r fframwaith ABCh a'i ganllawiau atodol. Mae'r trafodaethau ers hynny wedi galluogi i gysylltiadau gael eu gwneud rhwng dogfen dealltwriaeth gyffredin ADCDF a'r fframwaith ABCh fel y saif ar ôl yr ymgynghoriad.

2 (Footnote to be inserted referring to shaded boxes)

Dealltwriaeth Gyffredin (Cam gweithredu 3.2.1)

O ganlyniad i Adroddiad sylfaenol Estyn am ADCDF (Mawrth 2006) gwnaed gwaith i ganfod ffordd newydd o roi sylw i helpu athrawon i ddeall swm a sylwedd ADCDF. Cafodd 'dealltwriaeth gyffredin' ar gyfer ADCDF ei datblygu a'i threialu gan athrawon a oedd yn newydd i ADCDF ac athrawon a oedd eisoes yn ymwneud ag ADCDF yn eu hysgolion. Fe'i haliniwyd gyda'r cwricwlwm drafft ac mae fersiwn interim (Gorffennaf 2007 - Ion 2008) yn awr yn cael ei defnyddio fel arweiniad i ddatblygu adnoddau, hyfforddiant a datblygiadau ar lefel leol, ranbarthol a chenedlaethol. Bydd adborth oddi wrth y fforymau GCE, staff cynghorol yr awdurdodau lleol, amrywiol rwydweithiau ac unigolion yn helpu i addasu'r ddogfen interim hon a phan gyhoeddir y cwricwlwm newydd yn Ionawr 2008 cynhyrchir fersiwn derfynol o'r ddealltwriaeth gyffredin, ynghyd â map cwricwlwm a'r astudiaethau achos arferion da a grybwyllwyd isod.

Dysgu y tu allan i'r Ystafell Ddosbarth - canllawiau arferion da (Cam gweithredu 3.4.5)

Gall Dysgu y tu allan i'r Ystafell Ddosbarth fod yn ddolen gyswllt hanfodol rhwng yr agweddau damcaniaethol ar ADCDF a realiti'r materion sy'n effeithio ar ein ffyrdd o fyw i'r dyfodol a'r byd naturiol o'n hamgylch. Bwriedir y ddogfen hon, a gyhoeddwyd ac a anfonwyd i'r holl ysgolion yn Hydref 2007, ar gyfer y sefydliadau, yr unigolion a'r athrawon hynny sy'n ceisio annog pobl ifanc i ddysgu am yr amgylchedd naturiol a'r dreftadaeth ddiwylliannol, eu gwerthfawrogi a'u mwynhau. Mae fersiwn y gellir ei lawrlwytho i'w gweld ar www.adcdf-cymru.org.uk. Mae'n cynnig arweiniad ar y cynllunio sy'n ofynnol i drefnu ymweliad diogel, effeithiol a phleserus. Bydd yn cefnogi myfyrwyr hyfforddiant cychwynnol athrawon i weithio tuag at SAC Safon S3.1.5 sy'n gofyn i hyfforddeion ddangos eu bod yn gallu cynllunio cyfleoedd i ddisgyblion ddysgu mewn cyd-destunau y tu allan i'r ysgol a gwneir y cysylltiad rhwng hyn ac ADCDF.

Fframwaith CLlLC (Cam gweithredu 3.3.1)

Bu Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn gweithio gyda'r Fforwm ar gyfer y Dyfodol, Asiantaeth yr Amgylchedd a Gwerth Cymru

i edrych ar sut i gefnogi awdurdodau lleol i sicrhau y cyflwynir datblygu cynaliadwy effeithiol yn gynyddol ar draws yr holl feysydd cyflawni. Bu is-grŵp o'r panel ADCDF yn gweithio gyda CLlLC i ddatblygu fframwaith sy'n canolbwyntio ar gyfrifoldebau ALlau a'r posibiliadau o fewn ADCDF. Mae'r fframwaith hwn yn canolbwyntio ar amlygu cyfleoedd i gynyddu ADCDF fel rhan o swyddogaethau ALlau ac mae'n defnyddio arferion da o Gymru, y DU a'r tu hwnt. Bydd cydlynwyr ALlau yn defnyddio'r fframweithiau hyn yn eu gwaith i geisio plannu ADCDF ar lefel awdurdodau lleol ac i sicrhau newidiadau o safbwynt caffael bwyd, materion yn ymwneud â masnach deg, cynyddu bioamrywiaeth ac annog ysgolion i ddatblygu dysgu y tu allan i'r dosbarth. Mae copi o'r fframwaith i'w weld yn www.adcdf-cymru.org.uk neu ar wefan CLlLC www.wlga.gov.uk

Cydlynydd Awdurdod Lleol Llywodraeth Cynulliad Cymru (Cam gweithredu 3.1.2)

Er mwyn bwrw ymlaen â'r gwaith ar lefel awdurdodau lleol, penodwyd cydlynydd ar secondiad deuddeg mis, un yn canolbwyntio ar Strategaeth ac Ieuenctid.

Arferion Da (Cam gweithredu 3.5.1)

Casglwyd ynghyd esiamplau arferion da o ysgolion yn cyflawni gweithgareddau arddull ADCDF sy'n gysylltiedig â'r themâu allweddol yn y ddogfen dealltwriaeth gyffredin. Bydd y rhain yn ffurfio rhan o adnodd i ysgolion a fydd yn edrych ar ADCDF dan benawdau cynllun gweithredu ADCDF - arweinyddiaeth ac ymrwymiad, addysgu a dysgu, rheoli sefydliadol, partneriaethau ac ymchwil. Bydd yr adnodd hwn ar gael i ysgolion erbyn Mawrth 2008.

HAGA (Cam gweithredu 3.1.1)

Dyfarnwyd tendr i lunio canlyniadau dysgu clir, deunyddiau cymorth ac adnoddau i fyfyrwyr statws athro cymwysedig (SAC) yn ymwneud ag ADCDF. Bydd y prosiect yn darparu hyfforddiant i staff mewn sefydliadau HAGA er mwyn cynyddu ymwybyddiaeth o ADCDF a chynnig yr arferion gorau o safbwynt cyflwyno